

s: CD õttetu

e on veidi intelligentsem popmuusika ja
FOTO: SILVER PÜTSEP

seisuga. Nad on mu jaoks teada. Usun, et kuna nad on nii head muusikud, siis kohanevad kiiresti,» sõnab Kontus.

Üks kõige raskem asi olevat tema arvates bändile oma uue muusika esitlemine.

Rohkem eestikeelset

Esitlusel džässikaevur Kontus tõlgitsusi teha ei plaani, aga ta on nendega plaate kirevaks muutnud omajagu. Võib isegi tunduda, et tegi liiga kiiresti väga palju: viis plaati, peaaegu plaat aastas.

«Ma ei tunne, et liiga kiiresti. Need on üsna erinevad.» Kontus vaikib hetke. «Võib-olla võtsin lihtsalt liiga pika pausi pärast seda, kui nüüd tagantjärele mõtlen.»

Näen tema potentsiaali eklektikas. Kuna ta laulis kunagi ansambli Ska Faktor, eeldan, et

Rebecca Kontus

- Varasem diskograafia: «Inglise pisaad» (2008), «Déjà Vu» (2008), «Võin ma tulla?» (2011), «Flâneur» (2012), «Jõuludeks koju» (2013).
- Ta on teinud koostööd selliste muusikakollektiividega nagu SKA Faktor, R-Corp, tšellokvartett C-Jam, Estonian Dream Big Band, Tallinna Gospelkoor, Taavo Remmel ja Henri Peipman trio.
- 2005. aastal esindas ta Eestit Eurovisiooni lauluvõistlusel ansambli Suntribe koosseisus, poolfinaalis saadi 20. koht ning finaali ei jõutud.
- Ta on lõpetanud Pärnus muusikakooli, pärast mida läks õppima Georg Otsa nimelisse Tallinna Muusikakooli pop-džässlaulu ja klaverit.
- 2014. aastast on tal magistrakraad Eesti Kunstiakadeemia arhitektuuriteaduskonnast.

ta võiks kuulata ka *dub'i*. Või kas ta pole mõelnud proovida hüpnogoolist poppi? Võib-olla ei pea ta end selles osavaks?

«Ma ei pea end üldse milleski osavaks. Mulle meeldib katsetada. Võib-olla see on mingi naisteteema.» Ta naerab.

Kunagi käis Kontus sõpradega Horvaatias kellelgi külas. Sooviti laulda. Kontus pandi klaverit mängima, mis pole tema jaoks probleem. Laulda ta ei tahaks samal ajal, aga pole probleem niisama mängida. Polnud ka keerulised laulud – isegi kui laulu ei tea, siis aimad ju, kuhu laul harmooniliselt liigub, eriti kui oled džässi õppinud. Kuid isegi tema jaoks oli üllatav, kui üks muusikust sõber ütles pärast, et vau, sa mängid nii hästi. Muusikuna on elementaarne, et mängid, arvab Kontus. Aga kui kutsutaks esinema, siis eelistaks, et tema laulab, saadab aga näiteks Joel Remmel.

«Free jazz üle 20 minuti on väsitav,» avaldab Kontus. Mõtlesin just küsida, miks Eestis agressiivsemat džässi ei tehta. Vist pole millegi vastu protestida. «Ma ei tahaks seista ühe koha peal ja teha järgmised kümme aastat igal aastal ühe tantsuplaadi.»

Tulen Piafi juurde tagasi. Milligipärast on Kontuse Piafi-laulude kontserdid rahvale väga meeldinud. On ta ju andnud ka teisi kontserte, aga püstijalu ovatsiooni eestlastelt väga sageli ei saa. Kontus selgitab enne laule publikule, millest laulud räägivad. Miks ta Piafi plaadistand pole?

«Seda on palju küsitud, aga teda on liiga palju salvestatud. Eestikeelset muusikat võiks rohkem olla.»

Kontus käis 2010. aastal Pariisis end džässi täiendamaks, ent inglise keelt liigub tema kõnes rohkem. «Kuigi inglise keeles pole nii tugevat karakterit kui prantsuse või vene keeles või kasvõi eesti keeles.»

Võib-olla peaks ikka kunagi salvestama Piafi, arvab ta.

Enne aga ilmub Kontuse esimene vintüül «Homme». Ainult 200 tükki. Kordustrukki ei plaani. «CD tegemine tundub praegu mõttetu, kui kõik kuulavad netis,» ütleb ta.

HEILI EINASTO

tantsukriitik

ARVUSTUS

«Giselle»

Koreograaf ja lavastaja Michael Pink (Inglismaa). Originaalkoreograafia Jean Coralli ja Jules Perrot. Muusika Adolphe Adam, arranžering Gavin Sutherland. Dirigent Lauri Sirp. Kunstnik Reili Evert. Valgus Rasmus Rembel.

Osaldes Ketlin Oja (Giselle), William Newton (Albrecht), Jevgeni Grib (Hilarion), Ami Morita (Giselle'i ema), Triinu Upkin (Bathilde), Vitali Nikolajev (Bathilde'i vend).

Esietendus Rahvusoperis Estonia 5. aprillil 2024, analüüsitud etendus 9. juunil 2024.

Erinevalt sõnateatrist, kus näitlejatel on lavastuses harva dublandid, on muusikateatris mitu esitajate koosseisu pigem norm kui erand.

Eri esituskoosseisud lisavad lavastustele erinevaid tähenduskihistusi ning isegi ammu tuttavad lood pakuvad rohkelt mõtteainet, kui artistid leiavad rollidele isikupärased nüansid.

Estonias aprillis Michael Pinki uuslavastatud «Giselle'i» on põhjalikult kajastanud Aare Rander ajakirjas «Teater. Muusika. Kino» (mai, 2024) ja siinkirjutaja Sirbis (14. juuni), mistõttu keskendun ainult 9. juuni etendusele, mil Giselle'ina debüteeris Ketlin Oja tandemis William Newtoni Albrechtiga, sekundeerituna kogu trupist.

Täiesti ootamatult sai Gautier' lugu tantsuhimulisest aadlimehe poolt petetud talutüdrukust Shakespeare'i vaenutsevate poolte tõttu hukkunud Romeo ja Juliaks. Tantsijate iga pilk, rääkimata žestist või liikumisjärgest, oli mõtestatud, tegelasi ja nende vahelisi suhteid avav, iga lavale tulek viitas mõtetele ja sündmustele, mis olid sellele eelnenud ning arenesid loogiliselt järgnevatesse olukordadesse.

Ketlin Oja Giselle on üdini aus ja siiras, kelle niigi habrast tervist hävitab elu getos. Albrecht on tema esimene armumine, mis täidab teda segadusega, tema ujedus on vähem tingitud ontlikust kasvatusel ja pigem asjaolust, et teda vallanud tunne on uus ning ta ei tea, kuidas sellega toime tulla.

Igavene lahkuminek: Oja (Giselle) ja Newton (Albrecht).

FOTO: VELJO POOM

Armastust hävitavat maailma saab muuta vaid hoidudes tapjaks saamast

Teda vallanud tunde kõikehaaravus on sedavõrd suur, et seda tuleb ohjes hoida, mistõttu ta on algul üsna kinnine ja tõrv. Kuid Newtoni Albrecht on sedavõrd hell ja neiu austav, et Giselle läheb teda usaldades kaasa, annab oma armastusele järele.

Oja Giselle puhkeb nagu lill päikese paistel

Newtoni Albrecht ei tule getosse Giselle'i võrgutama, vaid ta tahab loobuda oma senisest elust ja armumine Giselle'i on otsustav tõuge. Getoelanikega suheldes näeb tema soovi nendega samastuda, ta aitab Giselle'i ema mitte ainult soovist neile meeldida, vaid siirast tahtest aidata nõrgemat. Kui Albrecht kihlatu Bathilde (Triinu Upkin) koos venna ja sõduritega getosse saab, saab täiesti selgeks, et Newtoni Albrecht ei seo selle seltskonnaga miski muu kui päritolu, talle on nende pretensioonikas ülbus sama võõras nagu neile getoelanike lihtsard röömud.

Giselle'i ja Albrecht suhe areneb vaataja silmade all: Oja

Giselle avaneb Newtoni Albrecht'i õrna tähelepanu käes, nagu puhkeb õide lill parasvõõtmepäikese paistel – tasapisi. Newtoni Albrecht kohtleb Giselle'i erilise õrnusega: hellalt võtab neiu kätt või asetab oma kätt ta õlale, paneb paitavalt Giselle'i kaela kuldketi.

Oja Giselle annab oma tundele tahhilju järele, usaldades üha enam nii meest kui ka enda tunnet. Ja mida enam ta armastusele järele annab, seda särkevamaks lähevad ta silmad, seda kelmikamaks muutub ta naeratus. Ta isegi sõandab flirtida! Kui ema teda korrale kutsus, ilmub Oja Giselle teismelisele tütarlapsel omast tõrksust, kuigi hetk hiljem mõlemad leebuvad. Just sellised väikesed nüansid loovad täisverelised karakterid!

Triinu Upkini Bathilde'i ja Ketlin Oja Giselle'i lahutab kuristik: esimene on läbinisti võlts, kes ilmselt vaid magades unustab oma seisuse; teine on üdini aus, kes ei tea, mis on vale. Newtoni Albrecht valik on naisi kõrvuti nähes igati mõistetav, kuid ta pole oma valikutes vaba. Esimaks selles balletis nägin, millega Albrecht riskib – mitte häbiga, mitte ebamugavusega, isegi mitte oma eluga, vaid selle kogukonna heaoluga, kellega ta liituda tahtis. Kastihiskon-

nas on kastist väljumine kuritegu, veel hullem aga, kui ülik astub mingisse suhtesse nendega, keda peetakse «puutumatuks», kelle roojasus on sedavõrd suur, et isegi nende varju langeamine kastinimestele on karistatav. Albrecht'i kuritegu – getolas- tega lävimine ja intiimne suhtlemine ühega neist – saab maha pesta vaid kõigi selle tunnistajaiks olnute hävitamisega. Ja nii teise vaatus alguses juhtubki: getoelanikud lastakse maha.

Etendus, mis kulges ühe hingetõmbega

Seninähtud etenduste põhjal mõjus teine vaatus esimesest nõrgemana, kuid 9. juunil kulges kõik ühe hingetõmbega, igas stseenis oli pinget. Ketlin Oja Giselle näitas, et see ballett ei ole nunnu lugu sellest, kuidas üks naiivne plika on armunud kergetasistesse, kellele ta andestab petmise, armastusest, mis trotsib neima ja raevu – Oja Giselle astub kättemaksuühtluse vastu mõistmisega, et vägivald sünnitab vägivalda, et neim ei lahenda midagi. Oja Giselle kohkub oma kaaslasti surmailmas nägemast: kuidas? Miks teie siin olete? Ja teadmise päralt jõudes taganeb ta kokkumull, tundes end süüdi.

Albrecht'i verepilastuslik häbi johtus ju sellest, et meest juhtis armastus tema vastu – ja Giselle'i vastuarmastus. Ja Albrecht'i ilmudes jagab ta temaga südametunnustuspina – nende vastastikune kiindumus on tahtmatult kaasa toonud terve kogukonna hävingu. Nii on Giselle'i ja Albrecht'i duetid teekond vastastikuse andestuse- ni: andestamine (eelkõige iseendale) ja süüdlastele halastamine ei tähenda kuriteo õigeksmõistmist ega selle kustutamist – teadmise oma eksimustest, sealhulgas tahtmatustestki, tuleb õppida elama. Surm ei vabasta süüst – Newtoni Albrecht mõistab seda, kui käsi enda mahalaskmisel peatub: Oja Giselle andis mõistmise, et ainult viis muuta armastust hävitavat maailma on hoiduda tapjaks saamast.

Michael Pinki uuslavastatud «Giselle»: keskel Oja (Giselle) ja Newton (Albrecht) – õnnelikud armastajad.

FOTO: VELJO POOM